

завдяки організаційній та фінансовій підтримці підприємств та організацій туристичної галузі з боку центральних і місцевих органів виконавчої влади.

Становлення і розвиток інноваційної діяльності та наукове забезпечення туризму сприятиме створенню нових оригінальних туристичних продуктів, комплексному використанню та збереженню навколишнього природного середовища та культурної спадщини, патрістичному вихованню, пропаганді здорового способу життя, зміцненню міжнародного авторитету України як туристичної держави.

Розвиток туристичної сфери, що забезпечує створення нових робочих місць, особливо у регіонах з низькою зайнятістю населення,

зумовлює необхідність удосконалення системи підготовки кадрів для туризму, доповнення державного класифікатора професій професіями у цій галузі, щорічного збільшення обсягу підготовки висококваліфікованих спеціалістів відповідно до реальних потреб, розроблення та впровадження сучасних освітніх технологій.

Реалізація викладених пропозицій дасть змогу оптимістично дивитися у майбутнє туристичної галузі в Україні. Туризм в Україні може і повинен стати сферою реалізації ринкових механізмів, джерелом поповнення державного та місцевих бюджетів, засобом загальнодоступного і повноцінного відпочинку та оздоровлення, а також ознайомлення з історико-культурною спадщиною та сьогоденням нашого народу і держави.

Мискова Г.М.

викладач центру спеціалізації та підвищення кваліфікації

Криворізького факультету Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ

УДК: 343. 544: 340. 12

КОРОТКИЙ ІСТОРИКО-ПРАВОВИЙ АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ПРОСТИТУЦІЇ У ПЕРІОД З I-III СТ. ДО Н.Е. ДО 60 РОКІВ XX СТ.

Соціальний статус "жриць кохання" - на будь-який смак: від студенток, працівниць ринку, операторів комп'ютерного набору до "добропорядних магусь" з неповнолітніми дітьми й люблячими чоловіками, які нерідко знають про промисел своїх половинок і зовсім не проти поживитися таким чином заробленими грошима.

Проституція в перекладі з латинської мови "prostatuere" означає "виставлення на показ", що як найкраще виражає зовнішню сторону цього явища. Під проституцією слід розуміти систематичне надання особою (як жіночої статі так і чоловічої) свого тіла для задоволення пристрасті будь-якої іншої особи з метою здобуття таким шляхом засобів існування.

Проституція характеризується наступними ознаками:

- а) являється єдиним основним засобом існування особи, котра в зв'язку з цим займається нею систематично;
- б) ця особа досяжна виконанню бажавочому задоволенню своєї пристрасті і згодному оплатити ці "послуги".

Безкорисливі багаторазові статеві зносини

з різними особами, що здійснюються особою з метою задоволення статевої пристрасті або іншими цілями, а також продаж себе за матеріальне благополуччя (вступ у брак) не містять проституції в буквальному розумінні.

Таке явище, як проституція походить із своєї своєї давнини. Є відомості про її існування ще в рабовласницьких державах, починаючи з II-III століть. Значного поширення вона набула в Давніх Греції і Риму, Персії, Індії, де створювалися чисельні дома розпусти [1, С. 258-259].

В Індії за 300 років до н.е. призначався головний наглядач за проституцією. Він контролював прибутки і витрати повії, щомісяця забирючи з них до державної скарбниці податки - дводенний заробіток. Давньогрецький реформатор Солон у VI ст. до н.е. також дозволив відкриття будинків розпусти, легалізуючи проституцію, як засіб, що мав покласти край позашлюбним статевим зносинам мігрантів-чоловіків із заміжніми жінками [2, С. 326].

Зародження проституції чимало дослідників пов'язувало з двома основними факторами, що

обумовити високий попит на сексуальні послуги: існуванням у багатьох цивілізаціях ізольованих чоловічих колективів (наприклад, армії) та релігійно-міфологічними.

Таке явище, як проституція існувало ще до нашої ери у Древньому Римі і з ним в ті часи також боролися. Так, в Римі у XVIII році до н. е. Августом були прийняті закони (Lex Julia de maritandis) та у IX році н. е. (Lex Julia Papia Poppaea): котрі класичні юристи класифікували (Lex Julia et Papia).

В цьому Законі заборонялося вільно народженим громадянам (ingenui) вступати в шлюб з проститутками, жінками, що були викриті в прелюбодіянні, а також з актрисами.

Інший Закон Августа XVIII рік до н. е. - Lex Julia, який встановлював покарання у вигляді вислання на острови (relegation in insulam) у разі зради дружини чи прелюбодіяння удови, роблячи виключення тільки для офіційних проститутток актрис, вільновідпущениць та інших жінок. Стягнення зверталось тільки на жінок. Чоловіки переслідувались за розбещення (stuprum), яким вважався і всплятий нерівний шлюб. Також заборонялося займатися звідництвом. Котре розумілось вже тоді дуже широким: від сутенерства до надання даку коханцям. Чоловік, що дізнався про прелюбодіяство дружини та відмовився від розлучення з нею, також карався за звідництво [3 С. 293-294].

Законодавство Августа було направлено на стимуляцію природне зростання здорового римського громадянства: звідси міри щодо сім'ї та обмеження позашлюбних зв'язків. Судячи з вищевказаного, вже в ті часи проститутки мали офіційні дозволи і до них не застосовувались санкції - це говорить про узаконення (легалізацію) проституції.

Каралося зайняття проституцією в деяких країнах Європи за доби середньовіччя, так, у 1224 році король Франції Луї IX видає декрет про вигнання з країни всіх проститутток. В Італії та Португалії також особам відрізали носи [4, С. 135].

У Росії процвітає платний блуд, незважаючи на те, що попередники Петра Великого публічно "двоки" карали привселюдною горкою батогом. Так було і при Іванові Грозному при Олексії Михайловичеві, і при Алексії Михайловичеві. Стан змінився в кращу сторону тільки при Петрі I. Ось, як написав відвідавши Росію у 1698 році німець Іоган Корб: "Блуд, прелюбодіяство та подібні тому розбещення

існують в Московській державі. Жінки не поступають чоловікам в не утримуванні...".

Єлизавета, яка змінила на троні Петра, чомусь вирішила, що головним розсадником являються загальні громадські лазні. Саме при її правлінні загальні лазні були ліквідовані: сенатський указ 1743 року забороняє разом паритись в лазнях особам різної статі. В 1750 році царниця видала указ, згідно якого затриманих, як в місті, так і по різних островах, звідниць, повій, як іноземок, так і росіянок, "непотрібних жінок", повісти та приводити в головну поліцію, а звідти з запискою переслати на комісію в "Калінінський будинок".

Що ж являє собою "Калінінський будинок"? Це виправний будинок в госпіталем при ньому, по суті, перша венерична лікарня на території імперії. Туди і звозили нічийних повій.

В середині XIX століття уряд Російської імперії та Австро-Угорщини дійшов до висновку, що заборона проституції себе не виправдовує. Чинючими вимушені визнати, що замість зменшити кількість венеричних захворювань та знизити вплив продажної любові на моральні устої суспільства - це легалізація та державний контроль. Особливо в цей період в Києві, Львові та інших українських містах з'являлись дома розпусти, а їх утримувачі згідно закону несли відповідальність за гігієну своїх закладів, а також сплачували штрафи.

Влади двох імперій - Російської та Австро-Угорської замислюлись над проблемою проституції наприкінці XIII- початку XIX століття. Війна об'явлена не стільки з моральності та християнської моралі, як з панічного страху розповсюдженням венеричних хвороб.

Для боротьби і продажною любов'ю та статевими розбещеннями вводилися жорстокі міри. В Російській імперії, включаючи підвітну їй територію України, за заняття проституцією висікали батогом та могли посадити за ґрати на строк від шести до двох років.

Ті особи, які відкрили в своєму домі, будинок розпусти та існували з розпусти сплачували штраф у розмірі 10-15 рублів, якщо ж вони не розкались в своїх діях та продовжували розпустство їх заклали на півтори роки в будинок для божевільних. Чоловіків, що викривались в статевих зносинах з іншими чоловіками, позбавляли всіх прав та висіляли в Сибір. Якщо при цьому застосовувалось насильство над малолітніми або

слабоумними призначались каторжні роботи на строк до 12-ти років.

Згідно проведенні в Києві 02 Березня 1874 року однодобового перепису населення, в місті заробляли собі на життя проституцією 403 людини. Серед них - 32 утримувача будинку терпимості. Проживати у будинках терпимості - 205 жінок, а 149 були в своєму ремеслі одиночками, і це при тому, що населення Києва складало 127 тисяч населення.

Національний склад представниць древньої професії в Російській імперії виглядає наступним чином: перше місце серед повій займали українки, друге - росіянки, лише після них, з великим відривом, - єврейки та полячки.

У Західній Україні ситуація створювалась дещо іншою. Серед повій Львова, згідно документів згадуються в першу чергу грузинки, вірменки, абхазки та осетинки. Вірогідно, полет на східну касту був вищий, однак з часом серед львівських повій з'явилися також українки, польки, єврейки та німки. Середній вік для початку кар'єри складав 16-17 років, а завершувався в 50 років.

За офіційними даними, що відносяться до кінця XIX - початку XX століття. В Києві не було повій молодше 18-го віку. Однак перевірки доміз розпусти показали, що проституція серед неповнолітніх в цих закладах значно перевищала по кількісним показникам Західну Європу.

Найбільш масовий характер проституція набула при капіталізмі, котрий з його небаченою раніше поляризацією багатства в незначній кучці людей та зубожіння широких мас, з його мораллю, що заперечує любов, відданість та дружовну близькість, не міг існувати без продажної любові та широкого розгулу привизначних пристрастей.

Жовтнева революція 1917 року покондила колишніх утримувачів борделів тікати за кордон на кидати своїх робітниць на призволяще. У колишньому СРСР в країні переважаччою стала нова мораль, "мораль вільної людини", але антимарксистські погляди, нігілістичні погляди на кохання, шлюб та сім'ю доволі негативно в 20-ті роки впливали на поведінку деякої частини молоді. Все це посилювалось на дезорганізації сім'ї, викликаною також загибеллю чоловічого населення країни в результаті війн, а також виключно економічними труднощами. В цих умовах поряд з великою кількістю повій та осіб, що експлуатували їх, на шлях проституції ставали представниці скінутих класів, що не звели до

суспільно-корисної праці, а також морально нестійої жінки з середовища інтелігенції, робітничого класу та селянства.

Особливо тяжким становище було в Україні. Більша частина галузей промисловості внаслідок громадянської війни та іноземної військової інтервенції прийшли в занепад, сільське господарство страждало від кулацько-бандитських повстань. Ще до революції проституція була досить розвинена в основних містах - Києві, Одесі, Харкові. Чисельність нових професійних проституток поповнювалась з рахунок нових, що стали на цей шлях в силу скрутного матеріального становища. Існував ще один фактор, що сприяв розвитку проституції - дитяча безпритульність. Нова Радянська влада незважаючи на складність того періоду знаходила нові і нові рішення боротьби з проституцією. Боротьба з проституцією Радянська влада на Україні розпочала, не як тимчасову компанію, а як питання великої політичної важливості, що потребує докладання великих зусиль від всіх громадських та державних органів. Виходячи з вимог вище названої постанови при ВУЦВКі була створена постійна міжвідомча комісія в складі голови (члена ВУЦВКа) та членів - представників від НАРкомства, Наркомвнусправи, НАРкомобеза, Жінвідділа ЦК КП (б) У та Підденбюро ВІДСІС. На місцях утворювались аналогічні комісії при губернських виконавчих комітетах.

В діяльності центральних та губернських рад зустрічалось багато труднощів, але однак робота налагоджувалась. Величезні зусилля Центральної ради по боротьбі з проституцією, губернських рад приносили позитивні результати. Так, по лінії Наркомпраці частина жінок, які задіяні в суспільну працю доведена до 25%. 6 тисяч безробітних жінок також включено суспільно-виробничу працю, на 600 місць зростає місткість гуртожитків при виробничих підприємствах, на 500 місць - ясел для матерів-одиночок. По лінії Наркомобеза 15% із загального фонду індивідуальної допомоги виділялося потребуючим допомогти жінкам.

Наркомздрав збільшив мережу установ по охороні материнства, на 30% збільшилась кількість венерологічних диспансерів, проведено справжнє вичення місцевої та сільської проституції, згідно якої розгорнулася санітарно - просвітня робота.

Проституція в 20-х роках характеризувалась "міським" характером. Тримання будинків

розпусти, зведенство та примушування до заняття проституцією в більшості випадків мало місце у містах, де в той період проживало 20% населення країни. Так, в 1924 році в цілому на території колишнього СРСР ці злочини розподілялись:

	Чоловіки	жінки
1. в містах	90,2%	88,8%
2. в сільській місцевості	9,4%	9,0%
3. в нестворених місцях	0,4%	1,0%

Приблизно дві третини осіб, що займалися триманням будинків розпусти та зведенством, складали жінки, переважно середнього віку. Це пояснювалось тим, що жінки, як домогосподарки значно легше використовувати своє домоволодіння чи квартиру в цілях розбещення, не наволікаючи на себе підозри з боку оточуючих [5, С. 19].

Притони поділялися на дві категорії, в залежності від осіб, що їх утримували на притони, котрі утримувалися професійними злочинцями і які ще діяли в дореволюційний період, або викідцями з середовища повернених класів (купці, бояри, офіцери старої армії); та притони, що трималися особами, котрі знаходилися у скрутному матеріальному становищі і котрі таким шляхом намагалися його покращити.

Найбільш небезпечним вважались притони першої категорії, які під час непу маскувались під приватні готелі, кафе з мебльованими кімнатами.

Слід відзначити, що успіхи в боротьбі з проституцією та пов'язаними з нею злочинами привели в ті роки до того, що убагачок практиків склалась необгрунтована думка про те, що оскільки боротьба з цим негативним явищем в житті суспільства ведеться успішно, то не має необхідності в пошуку нових, більш ефективних засобів боротьби. Це призвело до того, що в подальшому науково-дослідницькій діяльності в цьому напрямку перестали приділяти увагу.

Багаточисельні лиха та страждання принесли гітлерівські закатники. Значна частина території колишнього СРСР, в тому числі територія УРСР знаходилась під окупацією ворога. На цій території "насаждався" так званий "новий порядок", режим аморальності та приниження народу. При фашизмі почали воскресатися норови та порядки, що існували в капіталізмі, в тому числі проституція та тримання будинків розпусти.

Наприклад, в одній з перших номерів газети "Молва". Яка видавалась в окупованій Одесі губернатором так званої Трансністриї, писалося:

"Господин Миташевич, мадам Шарлье и госпожа Трифилова сняли примыкающий к ресторану "Шануар" флигель под дом свиданий для офицеров. Медико-санитарной дирекцией выданы соответствующие санкции".

Негативний вплив війни знайшов виле на певних громадян колишнього СРСР, безпосередньо на території Української республіки. В частини молоді з'явилися невірні погляди на статеве життя. Дошлюбне статеве життя було характерне перш за все для чоловіків, але в воєнні та повоєнні роки в неї стала втягуватись і жіноча молодь.

За роки, що пройшли після війни, на викорінення проституції та пов'язані з нею злочинами багато зусиль докладали працевничі органи внутрішніх справ та інших адміністративних органів. В ряді міст були створені спеціалізовані підрозділи в системі карного розшуку для боротьби з цим явищем.

Основним напрямком в боротьбі з проституцією на території республіки, як і раніше є профілактика. В окремих випадках застосовувались адміністративні міри. Так, наприклад, розпорядженням Ради Міністрів УРСР від 22.08.1957 року органам міліції надавалося право згідно зі ст.41 "Положення про паспорта" виселяти з Києва жінок, котрі неодноразово затримувались за заняття проституцією та попереджались про припинення займатись цим заняттям, але так не виправились.

12 червня 1961 року Президіумом Верховної Ради УРСР було видано указ "Про посилення боротьби з особами, що ухиляються від суспільно корисної праці та ведучим антисуспільний паразитичний образ життя", згідно з цими нормами найбільш злісні проститутки направлялися в місця поселення для трудового перевиховання.

Отже проституція та нерозривне пов'язане з нею широке розповсюдження венеричних захворювань, а також її форми експлуатації (тримання будинків розпусти, зведенство, вербожка жінок для заняття проституцією) виникли з зародження товарно-грошових відносин та розшаруванням суспільства на антагоністичні класи. З того часу постійним супутником всього суспільства, проституція неухильно розвивалась, живилася тими соціальними причинами, що з небезпечністю породжували її.

(продовження буде ....)

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Криминалістика. Словарь-справочник, составитель Х.-Ю. Карнер, перевод с немецкого. - М., 1998.
2. Дюпуй Е. Проституция в древности и половые болезни. - Спб. 1907.
3. Дождев Д.В. "Римское частное право", под редакцией Нерсенянца В.С., учебник для вузов, издательская группа ИНФА М-НОРМА, М. - 1996.
4. Ам-Рикн Отто Генене. Недостатки современного полицейского надзора за общественной нравственностью. Проституция и торговля женщинами. Меры борьбы с этим злом. - Спб.: Павленков, 1900.
5. Александров Ю.В. Борьба с содержанием притонов разврата и сводничеством, учебно-практическое пособие, К.: - 1972, С.137.

УДК: 347. 72 (477)

Бондаренко А.В.
студентка 4 курса
юридического факультета ЗНУ

Михайленко О.А.
к.ю.н., доцент кафедры
гражданского права
юридического факультета ЗНУ

Дридченко Е.В.,
студент 4 курса юридического
факультета ЗНУ

**ГЛОБАЛИЗАЦІЯ ПРОБЛЕМИ РЕЙДЕРСТВА В УКРАЇНІ
І ПОПЬТКИ ЇХ РЕШЕННЯ**

Явление под названием "рейдерство" (с англ. raid - захват) возникло в Великобритании еще во времена пиратских набегов на морские суда. Рейдерство в современном понимании, как недружественное поглощение компаний и перераспределение собственности и корпоративных прав, появилось в США в 60-70-х годах XX столетия. Считается, что первым рейдером был Джон Рокфеллер, основатель Standard Oil, который различными способами скупал акции своих конкурентов с целью укрепить положение своего бизнеса еще в конце XIX века [1, с.1]. Прошло немало времени, и тема рейдерства стала актуальной и для нашего государства.

В последнее время участились случаи как принудительного противоправного захвата

хозяйственных предприятий, так и осуществление действий, не выходящих за рамки закона, но направленных на получение контроля над субъектами хозяйствования иными лицами.

Целью данной статьи является осуществление анализа явления рейдерства в Украине, выявление основных проблем в сфере защиты прав и интересов субъектов хозяйствования от рейдерских посягательств, а также изложение возможных путей их решения.

Под рейдерством понимают незаконное поглощение или захват субъекта хозяйствования и/или его собственности с применением коррупции и насилия [2, с.8]. С другой стороны, рейдерством называют также совершенно законное приобретение компании без согласия фактического собственника